„UKRAIŃSKYJ HOŁOS“ Przemyśl. Należytość pocztową uiszczono ryczałtem.

Ч. 19. (595) Неділя, дня 31. Травня 1931. Рік XIII.

УКРАЇНСЬКИЙ ГОЛОС

p. PRZEMYŚL

Всч. о. Пралат А. Зубрицький
Пл. Чацького 5.

Ціна примірника

Рахунки платні й позивні в Перемишлі, а замовляючий анонс вже тимсамим без застороги годиться на це.

Передплата вкраю виносить 10 зол. річно, 5·50 зол. піврічно, 3 зол., чветьрічно. — Для Чехії на рік 72 к. ч., 1/2 — 40 к. ч., 1/4 — 20 к. ч. Для Франції — 60 ф. річно, 1/2 — 35 ф., 1/4 — 20 ф., Для Німеччини — 10 мар. річно, 1/2 — 6 мк. 1/4 — 3.50 мк. Для Бельгії — 90 б. ф. річно, 1/2 — 50 б. ф. 1/4 — 30 б. ф. Для Америки 2 1/2 ам. долярів річно. ☛ Рукописів Редакція не звертає, неоплачених писем не приймає.

В ЗЕЛЕНІ СВЯТА.

Ще за поганських часів свято в честь бога Ярила, що його наші предки святкували менш-більш у часі теперішних Зелених Свят, лучило у своїх обрядах привитання й величання весни-життя з задушним обрядом. Гашено старі, померкаючі огні, кресано нові; при огнищах огрівалися душі предків, юнакиж перескакуючи серед ватру кріпшали в завзятті й очищені вогнем ставали дужчими до боротьби.

Зелені Свята! Сонце горить, навколо зелено, земля у цвітах, природа раює, білі хатки замаєні молодими галузками, святять зілля й поля, усюди буйне життя, усюди гомонить радість. Та рівночасно з цим здавендавна в цей день іде український народ на кладовища віддати честь помершим, побути хвильку з душами предків серед маєстатичної природи. Цей культ предків став від часу визвольної боротьби за нашу самостійність національним паломництвом народу на могили Героїв рідної землі, Борців за волю.

Уся природа говорить нам: Прегарний світ, прегарне життя, глибокий чар в його таємній ніжности й його жорстокости. Тим більшими, тим достойнішими видаються нам на лоні цеї цвитучої природи Герої, що забули про любов до життя, поконали жаль і в достойній саможертві віддали себе визвольній ідеї, кладучи буйні голови за Батьківщину. Тож коли зближаємося до дорогих могил, прикрашених горіючими цвітами, як горіли їхні серця любовю до волі, чуємо себе одною родиною, обєднаною спільними почуваннями. А як зашумлять над могилами вітри весняні, залопочуть хоругви, поллється пісня, то згадається кожному недавно минуле, забється серце любовю до всего, що було Героям святе. Підземною, але голосною мовою заговорять до нас могили Борців, приклад Їх чину кріпить наші серця, запалює нас огнем сімох сонць. Той огонь понесемо між усіх, щоби розгорівся полумям завзяття. І так велика жертва, смерть Героїв, стане нам жерелом нового, величного Життя...

Майбутність належить тільки до народу, що вміє вшанувати память своїх Героїв. Як далеко сягає память людства, усі народи шанували й плекали культ тих, що впали на полі смерти й слави. Імена та вчинки героїв зперед тисячок літ живуть досі у піснях, що їх склали на честь поляглих сучасні. Перед культом героїв хилять голову й культурні побідники, свідомі, що нічим не можуть себе так заплямити, як боротьбою з героями та їх культом.

Тож ідім, всі як один, як що року, на могили Борців, зєднані одною думкою, з цвітами в руках, з піснею на устах, з пошаною в серцях. І зашумлять цвинтарі Стрільчиків горячою молитвою, оживуть спогади, і наші очі побачуть сірі ряди Тих, що вмерли, а живуть...

Нехай сонце осяє Їхні могили, нехай цвіти вкриють, шоби Герої не були самітні, опущені. Як у давнині душі предків огрівалися при ватрах, так нехай гріються душі Героїв при огнях, що палають любовю в наших серцях. А ми очистім наші серця від самолюбства, слухаймо голосу могил та дубових крестів. У найтящих хвилях цей голос огріє наші серця заморожені холодом дійсности та дасть нам сили нестримно йти до великої Цілі.

У. К.

УЛЯНА КРАВЧЕНКО.

Поклін Борцям.

В борні за Вітчину,
в надсильному дужанню
в могилу Ви лягли
в життя самім заранню...
Обильно землю сю
Ви кровію зросили,
лягли в сталевій зброї
на полі Слави — Ви герої!

— — — — — — — — — — —

Офіра Ваша — цвіт
дасть жниво золоте,
Ваш Дух — світило стяг —
на бою шлях зове!

— — — — — — — — — — —

О спіть, Орлята, спіть,
сніть сон найкращий далі...
о сніть про волі час
і про свободи день...
Хоч погляд Ваш погас,
сніть далі про скрижалі,
що снили Ви в життю!
подібних ждіть пісень!

— — — — — — — — — — —

Безсмертних ореоля
вінчає Ваші чола!
Про Вас співатиме народ
лицарський спів-рапсод!

— — — — — — — — — — —

До Ваших ми могил
ідемо повні віри,
безсмертя духа — чар,
посвята — серця жар,
завзяття юних сил
і велич вся офіри
скріпляють нам серця
надією життя!

— — — — — — — — — — —

Не дармо Ви дали
в офірі кров свою,
Воскресне Вітчина!

— — — — — — — — — — —

ПОКЛІН БОРЦЯМ, ПОКЛІН!
І СЛАВА!!

Перед Загальним Збором „Просвіти“.

Дня 4. червня ц. р. відбудеться у Львові Загальний Збір Т-ва „Просвіта“, що має затвердити звідомлення з діяльности Т-ва за час від 1. VII. 1928. до 30. VI. 1930., та перевести вибір голови Т-ва і 10 членів Головного Виділу. Давнішими роками вже на кілька місяців перед Загальним Збором вся українська преса обговорювала діяльність Т-ва, підкреслювала його успіхи чи недомагання та давала вказівки, як сему зарадити. Такий перегляд діяльности Т-ва улекшував сам Виділ, бо завчасу оголошував звіт, щоби всі учасники Загального Збору могли заздалегідь познакомитися докладно з великою діяльністю Т-ва та єї справедливо цінити. На жаль, ці старі, добрі звичаї переводяться, очевидно зі шкодою для Товариства.

Першим таким некорисним фактом є, що Загальний Збір не відбувається що року. Це не є невинне закинення старого звичаю, а таки недозволене ломання постанови статута, який виразно каже у 23. §, що Головний Виділ скликує Звичайний Збір *що року* до Львова. Але також відступлення від звичаю, що Загальний Збір був у грудні, не є корисним для Т-ва. Поминаючи факт, що зимова пора догідніша для всіх членів зпоза Львова, то щорічна певність, що Зїзд відбудеться у грудні, дозволяла Філіям і Читальням завчасу подбати про вибір відпоручників. Тепер оповістка про Загальний Збір таки заскочила многі Філії й Читальні. За 1928. р. відбувся Загальний Збір весною 1929. р., а за 1929. і 1930. р. Збору не було. Яким чудом могли Філії й Читальні вгадати чи сподіватися, що Загальний Збір буде у червні? Як може Читальня, що про Загальний Збір довідалася з „Нового Часу“ з дати 11. травня, скликати Загальні Збори, вибрати відпоручника до Львова й повідомити про вибір централю найдальше до 15. травня? Чи справді члени Головного Виділу не знають, що часопис потрібує кілька днів, щоби зайти зі Львова до сільської Читальні?

Другим некорисним фактом є, що Головний Виділ не оголосив досі ніякого звіту, а тим самим і преса не може оцінити діяльности Товариства. Хоча давніше звіт обговорював діяльність майже до дня Загального Збору, всеж таки появлявся перед Загальним Збором. На дневнім порядку цьогорічного Збору обговорення діяльности по день 30. VI. 1930. і Виділ за повних 11 місяців від того дня не спромігся зладити звіт! Чим це собі мають члени пояснити? Або Виділ нічого не зробив, або може щось робив, але тепер чомусь не хоче говорити про свою роботу. Чи сяке, чи таке пояснення Т-ву не помагає, хиба шкодить. Колиж до цього прилучається ще перший факт, що Виділ два роки не має охоти чи відваги станути перед Загальним Збором, то загал членів мусить непокоїтися, що недобре щось діється в „Просвіті“.

А рівночасно йдуть, не від нині, не від вчора, трівожні вісти про катастрофальний маєтковий стан Т-ва, викликаний нераціональною господаркою. Камениця обдовжена, довг

у Оренштайна росте, маєтки не приносять доходу лише втрати, а що гірше ці маєтки маліють. Відки беруться ці вісти, чи вони правдиві, один Бог знає. Але найбільше вини за такий стан має ніхто инший, лише Головний Виділ. Якби він щорічно ставав перед Загальним Збором *з найдокладнішим звітом*, не булоби місця на такі вісти. Тоді не розходилибися зі Львова по провінції прикрі вісти, що зі всіх комісій товариства найревніше працює господарська комісія, бо сходиться за дієтами що тижня, що цілком нецікавий календар на 1931. р. пожер тисячі золотих як гонорар і тепер валяється у маґазині. Повторюємо ще раз: *ухилювання від контролі Загального Збору лише пособляє поширюванню таких чуток; лише правдивий звіт та точна провірка можуть привернути довіря суспільности до Т-ва.* Справи Угерець ні промовчати ні відтягнути не вдасться.

Не добре діється й на внутрішньому фронті. Видавнича діяльність „Просвіти" підупала. Як початкуюче видавництво „Самоосвіта" може що місяця видати книжочку, чому цего не може „Просвіта"? Таж „Просвіта" збирала на окремий видавничий фонд „Учітеся", що року збирає „дар Просвіти". Давні члени памятають, що за вкладку діставали книжки, тепер нічого. „Життя й Знання" не викликало по Читальнях майже ніякого заінтересовання й не оплачується; инші видавництва треба було припинити. Головний Виділ не міг чи не вмів задержати при собі Читалень, ба й філій. В роках 1921.—1923. філію у Снятині ставив Гол. Виділ як приклад усім філіям, а що нині діється у Снятині чи Заболотові? Чи Головний Виділ тут без вини, що найкраща філія „збунтувалася" й втекла зпід опіки матери? Чи статут Т-ва дає Головному Виділові право наставляти якихсь „комісарів" на місце нелюбих Виділів філій чи Читалень? Чи Головний Виділ не відчуває, що інституція комісаря з відомих причин зненавиджена. Комісар ні в одному випадку не поміг Товариству, хиба кліці, яка його домагалася.

Коли якась установа навіть добре поставлена, то єї стан ще всіх не вдоволяє, бо все найдуться люде, що хотілиби ще кращого стану, ще ліпшого розвитку. Вони при кожній нагоді забирають слово, піддають проєкти поліпшення, поглиблення праці, шукання кращих засобів. Якаж голосна, яка інтензивна повинна була вивязатися дискусія перед Загальним Збором, тимбільше що теперішні керманичі „Просвіти" обмежилися лише до того, що зуживають (*цілком дослівно*) давно придбаний капітал. Чи дійсно цей стан Т-ва не трівожить нікого? Чи нема вже ніякого ратунку? Чи всі погодилися з поглядом, що лише „субвенція" може помогти „Просвіті"? Чи всі погодилися, що „Просвіта" є власністю малої ґрупи людей й лише їм має служити, має бути лише щаблем драбини, по якій доходять до своїх політичних цілей? Про все це мовчить українська преса, не дає ніякої відповіди, не старається всебічно висвітлити ці питання перед Загальним Збором.

А може дискусія на Загальному Зборі кине жмут світла на ці справи та причиниться до уздоровлення відносин? Хто так думавби, обманювавби себе й других. Над чим мають дискутувати відпоручники Загального Збору, як на час не дістали звіту й не могли пізнати стан Т-ва? Визнатися за кілька годин у відірваних цифрах величезного звіту є неможливо, ані атмосфера поспіху на Зборі на це не дозволяє. Дотого тактика учасників, що приходять на Збір з явною цілю: розбити його й нищити „Просвіту", тактика, що викликала непотрібні сварки й бійки на попередних зборах, викликала неохоту до всякої дискусії. Загал учасників, обурений на виступи платних наймитів ворожої большевицької ідеї, ставиться з недовірям, а то й ворожо до всякого голосу навіть найбільше річевої критики, викликаної журбою за розвій та будучність Т-ва. У кожнім, хто не хвалить Головного Виділу та його діяльности, вітрять зараз якогось сельроба чи комуніста. У такій атмосфері недовіря пропадають марно голоси справедливої критики й стають голосами кличучих у пустині. А діється це тим лекше, що прихильники Головного Виділу мають не один спосіб підобрати „штучно" учасників Загального Збору. Вистарчить пізно оголосити комунікат про збір, залишаючи 2—3 дні там, де треба їх 8—10, або переносячи „цілком невинно" **управнення загальних зборів філії на засідання Виділу Філії.** Все те не позволяє надіятися, що найблищий Загальний Збір „Просвіти" причиниться до висвітлення наболілих питань та дасть почин до уздоровлення господарки, а тим самим до кращого розвитку нашого найстаршого Товариства.

Зелені Свята — дні допомоги українським інвалідам й охорони стрілецьких могил. У ці дні кожний Українець складає жертву на ті цілі.

ЗЕЛЕНІ СВЯТА

ДНІ УКРАЇНСЬКИХ ІНВАЛІДІВ Й ОХОРОНИ СТРІЛЕЦЬКИХ МОГИЛ.

Тисячі стрілецьких могил, розсіяних по українських землях, тисячка інвалідів з визвольної боротьби, це свіжі свідки нашої слави й невміручости українського народу, невміручости наших стремлінь.

Наші сусіди, Поляки, Чехи, що добули власну державу, огорнули належньою опікою цвинтарі та гроби своїх героїв і живих ще інвалідів. Державним коштом та жертвами суспільности вибудовано величаві мавзолеї на цвинтарах оборонців держави. Компетентні товариства мають неограничене попертя суспільности та влади.

У як в дмінному положенню гроби та цвинтарі наших борців? Як забезпечені українські інваліди? Чи й Українське Товариство Допомоги Інвалідам і Тов. Охорони Воєнних Могил у Львові також тішаться попертям суспільности й адміністр. влади?

Від ряду літ не одержуємо дозволу на публичні збірки жертв між українським громадянством на наші цілі. Не маючи змоги підійти близче до кожного громадянина, взиваємо й просимо всіх, до кого дійде наше слово, зложити з нагоди Зелених Свят жертву на цілі обох товариств. Ніхто не повинен ухилитися від жертви на упорядкування стрілецьких могил. Ніхто не сміє відмовити датку на допомогу інвалідам Української Армії!

До висилки жертв розсилаємо чекові складанки УКТОДІ. Жертви зложені з нагоди Зелених Свят, згл. в місяці червні ц. р., розділимо по половині між оба Товариства.

Сповніть свій важний національний обовязок!

ЗА ГОЛОВНУ РАДУ УКР. ТОВ. ДОПОМОГИ ІНВАЛІДАМ У ЛЬВОВІ:

Др. І. Ґижа — голова; *М. Брилинський* — секретар

ЗА ГОЛОВНУ РАДУ ТОВ. ОХОРОНИ ВОЄН. МОГИЛ У ЛЬВОВІ:

Др. П. Кривуцький — голова; *О. Карпінський* — секретар

Ширіть „Український Голос"!

Ю. ГАСЕНКО. 7)

В село на спокуту.

(Продовження).

Люди потрохи сходились. Вернувся „з обіду" спянілий секретар сільради й засвітив сліпака. До лямпи Nr. 14 ніде на селі не могли шкла реквірувати й світили без нього. При світлі члени сільради оживились:

— Гей колиж те засідання буде? Вже давно спати час чоловікові натрудженому!

— І розсудомило їх у такий час з засіданням!

— Еге! У мене машина в подвірі, а тік недоструганий.

— А тут досвіта на степ, аж мамочко: соняшник на пні перегарає.

— Деж голова, сучий син?

— В Ониськів поділ двору запиває. Сидір після скрині жінчиного килима пропиває.

Пізно в ночі притьопали обидва голови, сільради й комнезаму — міцно на підпитку, і Глевтяк зразу заходився:

— Іменем У.С.С.Р. поширене засідання кучубіївського сельсовету щитаю відкритим.

— Микито! яке воно в біса поширене, коли тут усього 5 чоловік сидячих та три сплячих?

— Що? а більше де? Виконавці, таку вашу мать! де люди? — накинувся Глевтяк на виконавців.

— Порозходились. Усім обявлено.

— Без разговоров за 10 мінут усіх членів сюди представить, а то штраф і вам і їм. Живо, без усяких антімоній! — нагримав на виконавців.

Вони побігли з проклонами членів стягати, а голова з секретартм стали список заможніших селян складати. Підійшли два комсомольці. Коло столу утворився гурток сільських заправил і довго щось шептались. Инші члени стояли осторонь, спідлоба зиркали на сільських тузів, і теж шептались:

— Отак збіжаться, змовляться, нам прочитають чи прокажуть, заставлять проголосувати, а тоді роздзвонюють по селу та дують дядька: виконуй, так рада постановила. А рада часом і не знає про це.

— І на якого дідька нас скликати? Радилиб собі усе в пятьох та не забиралиб нам часу.

— Колиж без демократизму не можна. Щоб то за постанова була, колиб не підписало її 15—40 чоловік.

— Цікавий я, чи тих 15—40 чоловік підписують свою думку й бажання?!

— Кий чорт! Щоб хто не думав, чогоб не домагався, — однак так буде, як Глевтяк чи Шпилька скаже, а ти проголосуй і підпиши. Така наша влада рад.

— То через те, що ми страхополохи, мовчуни. Колиб усім сміливо говорити й голосувати тільки за те, чого хочем і як міркуєм, то....

— Тай що булоб?! Вийшлоб те саме, що з Миколою Павловичем. От чоловік тямущий, діловий, розумом загнавби всіх Глевтяків та Шпильок, от рубав сміливо та й договорився: без хати, без землі й праці зістався. З ними не звоюєш. Все право на їх боці.

— То так говориться, а колиб всі сміливо й дружно... От чекайте...

О 11 годині літньої ночі „поширені збори" всіх присутних 9 членів (з 38 чл. складу) таки відбулись. Глевтяк побудив спавших і почав вже менше урочистим тоном:

— Збори відкрито. На повістці денній вопрос про хлібозаготівку. Товариш учитель! Прочитайте екстренного циркуляра, а ви всі внімательно слухайте.

Я голосно читав суворий припис про „двухнедельний ударнік о хлебозаготовительной общегосударственной кампанії". В ньому трактувалось справу хлібозаготівки як державний засіб сконцентрувати запаси хліба для міжнародньої торговлі та для забезпечення робітничих центрів. Куркуль ховає хліб, не хоче здавати хлібозаготівельним орґанам. Місцеві орґани влади повинні рішуче боротись з цим, в усілякий спосіб „викачати" у куркулів всі мішки. Подавалась до циркуляра ціла низка способів боротьби зі злосними утайщиками. Я кінчив, а Глевтяк додав:

— Циркуляр приняти до суворого й неухильного виконання. Хто висловиться, як найкраще виконати циркуляр, а ви, вчитель, записуйте.

— Дозвольте питання — промовив селянин з темного кутка. — Поясніть мені, які можуть бути при цьогорічному недороді та наших злиднях лишки — одно. З яких розрахунків виходили в районі, що на наше бідне село, яке пів посіву втратило від градобою, накладено аж 7500 пудів хлібозаготівки — друге; і третє — що значить злосний утайщик, коли хлібозаготівка — ніби добровільна річ і...

Свято Української Армії.

Дня десятого б. м. в Брукселі відбулося свято української Армії: відкрито Український Відділ при Королівськім Військовім Музею в Брукселі. Від двох років українська кольонія в Бельґії працює над уладженням сего відділу. Насамперед довелося добути прінціпову згоду Дирекції на орґанізацію відділу. То вдалося нетяжко завдяки питомій Бельґійцям безсторонности і незалежности духа. Більше того, Дирекція Музею добула дозвіл Міністерства Справ Закордонних, аби бельґійські леґації в Варшаві та Празі перепроваджували в дипльоматичних валізках річі призначенні для Відділу і які будуть їм передані в Польщі та Чехословаччині. Отже відразу справа стала заповідатись добре.

Далі почали Українці замешкалі в Бельґії шукати за потрібними річами. Постягано до купи все, що можна було знайти в Бельґії і що стосувалося до Української Армії. Але того було мало. Українці поробили заходи перед Чехами, а Дирекція перед Поляками, аби роздобути зброю, муніцію, тощо з того, що було колись забрано ними при інтернованні українського війська. Чехи радо обіцяли, а Поляки чемно, але не менш рішучо відмовили. Зоставалась головна, коли не єдина надія на поміч українського громадянства і на власні сили.

Почалась писанина по всім центрам, де лише були недобитки Української Армії; зверталося до ґенералів, простих жовнірів, установ, редакцій. Тому що Музей годився купити повну уніформу, зверталося до певних осіб, які її мали. Дуже часто ці особи зовсім не відповідали, инші обіцювали й нічого не прислали, і лише меншість відповіла надісланням річей. Найцінніще надіслання надійшло від п. ґен. Куща, якому кілька наших військових дали свої річі, відзнаки, трофеї, памятки з таборів, печатки, блянкети, образки. Дещо куплено в крамниці Савули у Відні. Обіцянки Чехів до сего часу лишались обіцянками. Дещо було зладжено згідно з фотоґрафіями місцевими заходами (кашкет, чоботи тощо). Так зібралось матеріялу, аби виповнити велику вітрину. Нині в ній знайшли місце: манекен козака наддніпрянської армії в шапці зі шликом, манекен галицького Січового Стрільця в мазепинці. та манекен офіцира укр. армії. Навколо розложені: маска Петлюри, булава подарована В. Вишиваному Стрільцями, частини зброї, полкові печатки, військові журнали, на стінах висять портрети, батальні картини Перфецького, залізний хрест, пропамятна відзнака, грамота на медаль, стратеґічна мапа, таблиці відзнак обох армій, наддніпрянської і наддністрянської і т. и.

Урочисте відкриття відбулося 10 травня. На него було закликано всіх членів Т-ва, другів Музею, Бельґійців, що цікавляться Україною, зрештою Українців. Сі останні зїхались з провінції в доволі великій кількості. Публіка виповнила все вільне місце коло української вітрини, на чолі кілька визначних бельґійських військових. Свято почалось промовою Голови Укр Нац. Ради в Бельґії інж. Д. Андрієвського, яка в імені цілої кольонії вела справу. В своїй промові Голова дякував Дирекції за симпатію й поміч, а далі подав загальні відомости про Україну. Далі прийшла промова одного був. офіцира укр. армії. яка передала цілий перебіг оружної боротьби за незалежність. На останку Директор Музея хвалився новим здобутком Музея і дякував Українцям за їх старання. Гості з цікавістю придивлялись вітрині й розпитували про ріжні подробиці. По Святі Українці гуртом зложили вінок на могилі бельґійського Незнаного Жовніра.

Щоби оцінити сей новий здобуток Українців на чужині, досить сказати, що Військовий Музей прекрасно орґанізований, притягає масу публіки і є для нас засобом пропаґанди. Тим паче, що в нім є заступлені лише державні нації, але й то не всі. Він є майже офіційною установою і Україна в ній представлена не гірше деяких узнаних держав.

Учасник.

Не забувайте про тих, що в боротьбі за кращу долю Народу стали інвалідами! Жертвуйте в хосен українських інвалідів!

Національно-культурна праця українських товариств у Відні.

Наддунайська столиця мимо упадку австро-угорської монархії не втратила на значінні середно-европейського центру. Свідомі цього значіння для культурно-національної праці та пропаґанди української справи за кордоном українські еміґранти віденської кольонії обєдналися в національних товариствах, які особливо від початку цього року виявили небуденну енерґію. Завдяки деяким одиницям вдалося усунути маленькі тертя, щото були повстали ізза особистих непорозумінь, а за цим дружньо, — неначе зібрана весною ріка, — поплила праця по всіх ділянках. Сьогодня сміло можемо сказати: віденська національно думаюча громада спільно верствує шлях нашого кращого майбутнього серед чужого окруження, яке останніми часами особливо інтересується нашим питанням, цею ятріючою раною Сходу.

Зачну від найстаршого товариства студентів „Січ“, яка обходила вже 60-ліття свого існування. В лютні ц. р. відбулося загальне зібрання, яке вибрало такий виділ: гол. Др. Ю. Вітошинський, заст. Сушко, секретарі: І. Гусаківський, ІІ. Заячківський, бібліотекар Кушнір, скарбник Галя Морозь, пресовий рефер. О. Навроцький, архівар о. В. Левицький, заст. вид. Юськевич, Залучка, Кантимір.

Мимо малого допливу студенства зі Зах. України, яке чому-то оминає Відень — а шкода велика, бож тут найкращі високі школи, на яких тисячі чужинців навіть з далекого Сходу студіюють — ця горстка студентів обєднаних в „Січі“ надає напрямні спільної праці на віденському ґрунті. Треба з признанням завдячити це молоденькому, але енерґійному голові. Сходини з болгарськими студентами, участь у святах „німецького героя“ (Heldentag), литовсько-українські вечері, відчити, спільні прогульки, звязок з укр. громадянством тут і за кордоном, — оце докази, що самі за себе говорять про сповнення національного обовязку українського студента, особливо в сучасне наше важке лихоліття.

Та вже наче вершком піврічної праці „Січи“ був дня 16. травня ц. р. відбутий концерт-свято в 70-ліття смерти Укр. Кобзаря Т. Шевченка. Простора саля віденського університету була цього дня свідком української маніфестації для свого Співця народнього горя та воскресіння народу до волі, якій торує шлях заповіт: „вставайте, кайдани порвіте“! Протекторат свята обняв сам ректор унів. Др. Ганс Іберсберґер, цей щирий приятель Українців, та в коротких словах відкрив свято — кладучи натиск на значіння Шевченка для свого поневоленого народу. Приявних на салі ректорів усіх високих шкіл Відня, представників університецької професури з німецьких, болгарських, литовських товариств, усіх гостей, — привітав голова „Січи“ та подякував за привіти одержані від ріжних консулятів та визначних осіб, які ізза перешкоди не змогли прибути на це свято. Ректор Укр. Наукового Інституту в Берліні проф. Дм. Дорошенко в дуже гарному рефераті: „Т. Шевченко — найбільший національний

Глевтяк йому не дав кінчити.

— Хто там обзивається? Що за такой буржуазний вопрос? Приказ єсть і всякий сознательний член сільради должон його виконати без всяких куркульських разсуджаній. Считаю такі вопроси контрреволюційними і відповіді на них не дам, а Дмитрові, що їх виставив, дивуюсь дуже й рекомендую з подібними намьоками більше не вихоплюватися, бо поставимо вопрос о невозможності такого супчика пробувати в рядах революційної сільської ради, що соціялізм будує, а не буржуазно-куркульські разговори розговарує. Вопрос ліквідірован. Хто вискажеться по существу циркуляра?

Виступив секретар комсомолу Шпилька:

— Як видно, товарищі, на світі є багато куркульських захистників. Навіть серед членів сільради є їхні приятелі і перший з них Дмитро. Але власть робочих і селян міцна. Вона з куркулями не панькається і кличе нас, — передовиків села, не церемонитися з павуками. Я пропоную всю суму хлібозаготівки розкласти на куркулів села. Хай наші споконвічні кровососи піднажмуться. Не вистарчить зерна, — хай тягнуть коровки, ряденця, барахла в них вистарчить. Доволі їм буржуйством хизуватись та наше комнезамське серце дратувати. Час їх до цурки*) оголити. Так і в циркулярі пишуть.

Проти нього виступив середняк Зінько й зауважив, що коли мова про заготовку лишків зерна, то треба брати його не тільки в куркулів, а в кожного громадянина, у кого вона є. Його „покрив“ Горобчик як кулацького сторонника, закликав усіх передовиків села прикласти зусиль, щоб червона Кочубіївка стала ще червоніша. Для заохочення пропонував викликати село Нерубайку на соціялістичне соревнованіє.

Охочих говорити більше не було, і Глевтяк запропонував таку резолюцію:

Обявити по селу 10-тиденний ударник по хлібозаготівці. Замість 7500 пудів виконати 10.000 пудів і викликати на таку суму Нерубайківську сільраду. Через два тижні, як звезуть до шпіхліра зерно, улаштувати до міста червону валку з музикою. Завести червону й чорну дошку — хто здасть усе зерно, а хто буде таїти; останнім обявити громадський бойкот. Члени сільради повинні показати приклад. Глевтяк перший здає 75 пудів. Заборонити всяку продаж та вивіз зерна з села. Зробити розкладку зерна на кожен двір, обклавши в першу чергу куркулів та тих, що мали найбільше посіву. Видати по селу наказ, щоб усі куркулі та середняки обявляли про день молотьби збіжжа. Для переведення цих міроприємств виділити комісію в складі Шпильки, Горобчика й новопризначеного вчителя; комісії бути присутній при обмолотах збіжжя й важити зерно на місці.

Заперечень проти резолюції не було. Її приняли й повістка вичерпалась. Я запропонував поставити на обміркування шкільну справу, але Глевтяк обірвав мене на першім слові:

— Сейчас, товаришу, у нас є діла поважніші. Беріться до комісійної роботи, щоб на ранок почався збір хлібозаготівки.

До самісенького світу працювала комісія: я списував призвища незнаних мені куркулів і ставив під диктат Шпильки та Горобчика цифри 100—300 пудів. 98 заможніших селян мали виконати 7.000 пудів, а 3.000 остання частина населення, добрих 500 дворів. Дивна була то розкладка, найважливішим арґументом був „язик куркуля“.

— Сторчака можна викреслити з куркулів. Спокійний дядько — милосердиться Горобчик.

— Хто? Сторчак? Не роскусив ти його добре. Це тихий кріт. Подивись ти на його вовчий погляд то й переконаєшся, що він — дука закадичний. Ставте йому повних 300 пудів.

— Та що ти, Сенька, він добрий старичок і правду кажучи, ні чорта немає.

— Не вір! Тумана пре. Ставте сміливо 200 пудів.

— Ну хай вже буде, коли так напомігся. Певне щось мав з ним.

— Не... але я йому...

— Рубанюк Хтодот. О це заядла сука! От цьому ставте повну норму!

— А тут вже я протестую. Я з його сином — добрі товариші. А самогонка в нього, щоб ти знав! От підем завтра, покуштуєш, щодня ходитимеш. Ставте йому 50 пудів...

— Колиж всім кинеться на око. Він, коли хочеш, найбільший на селі куркуль.

— Єрунда. Тепер недород. Ніхто не розбере. Заткнемо пащу всякому. Поставте 75 пудів і точка.

Так вони сперечались і доходили до згоди, а я лиш суми ставив, перекреслюючи з 300 пудів на 50 і навпаки. Не одному селянинові тої ночі чорний кіт снився...

(Д. б.)

*) до останнього рубця, цілком.

поет України" доложив зусиль виказати якслід цю провідну свого відчиту, який особливо на чужинців зробив своє враження. Мужеський хор під вправною рукою проф. Павла Маценка (з Харкова) виконав бездоганно дві точки програми: „Закувала та сива зазуля" і „Заповіт". Свято випало в дуже настроєвому ході та гідно; зробило на чужинців додатне враження, а для своїх подіяло підбадьорюючо до дальшої праці серед чужинців. Вечером відбулися сходини в готелі „Опери", де вітали проф. Д. Дорошенка представники усіх українських товариств Відня. На святі був також приявний великий активний український культурний працівник, проф. унів. Др. Ганс Кох, б. сотник У. Г. А., що тепер відбуває наукові подорожі на півдні европейських культурних осередків.

Друге найстарше товариство це робітниче тов. „Родина", що обходила в мин. році 40-ліття існування. В ньому гуртуються кращі одиниці українського робітництва, яке у своїй національній свідомости здає собі справу із погубних експерементів продажних большевицьких аґітаторів, які змагаються на віденському ґрунті посіяти незгоду серед українських еміґрантів. Товариство „Родину" веде вміло енерґійний голова Мацелінський. В товаристві відбулися в квітні два відчити п. з. „Спомини з української війни" о. В. Л. Третє товариство — це „Українська Бесіда", яке поміщається при Strozzigasse в помешканні колишнього запомогового комітету. Товариство обєднує інтелектуально працюючі круги еміґрації; богацько членів — це давні члени У. Г. А. — „стара война". Головно завдяки тепер. голові От. Омелянові Клюнові „Укр. Бесіда" проявляє активність у ріжних напрямках діяльности своєї. На Різдвяні свято було устроєно вечір коляди, який стягнув богацько публики. Сходини відбуваються кожної суботи вечером; відбувся цілий ряд відчитів з ріжних ділянок: Др. Грицай: „Тома Ман"; Микола Троцький: „Обовязки еміґрантів за кордоном", Болгарин студ. філ. Данев: „Історія та люди Болгарії", Др. Олесь Кандиба (молодий): „Лютий терор на Совітській Україні", проф. А. Волощук: „Етика людини", о. В. Л. „Уривки зі споминів з У. Г. А.". На Великодні Свята устроєно спільне свячене. Збірка на „Рідну Школу" дала 25 шіл. Цю жертвенність на таку важну нашу твердиню треба піднести й в тов. „Родина"; вони не жаліють на цю ціль своєї лепти та цим засвідчують свій звязок зі своїм краєм. Наче надбудова наших товариств повстав: „Виконавчий комітет українських товариств в Австрії", якого ціль: інформування чужинців про наше сучасне життя — горе. Дуже побажано булоб, щоби всі українські часописи в краю надсилали свої числа на адресу: VIII. Strozzigasse 32. „Ukrainisches Executiv Komitee". За це комітет буде подавати нашим часописам цікаві вістки про нашу справу за кордоном.

У Відні виходить часопис в нім. мові п. з. Völkerbrücke" „Міст Народів", що живо, інтересно та в правдивому світлі представляє важке положення на Західній та Вел. Україні. Він наче став виразником загальної думки кольонії, яка остро пятнує всякі проби новітнього сервілізму деяких угодовців-загумінковців, що кромі своєї загодони не стараються глянути глибше, які лячні наслідки необдуманого кроку до „угоди". Також станиславівський „вигук" викликав загальне огірчення. Великим сумом наповнилися серця віденських Українців на вістку про ростріл 22 українських старшин московським наїзником у Харкові, а вістка ця появилася у поважних німецьких щоденниках — тож правдоподібна. Як смішно виглядало, коли деякі галицькі щоденники зверталися до московсько-жидівської совісти, яка малаб справдити правдивий стан відносно цеї поголоски, що стала вже давно страшною дійсністю. Дуже заболіло й обурило нас, що тепер деякі „представники" народу витали новітнього московського ката, що приїжджав у Львів на звіди про настрій громадянства на Західній Україні. Забули про це, що він виробляв з нашими братами, що мали „щастя" попасти в тюрми московської чеки.

Дня 10. травня ц. р. був Відень свідком української церковної маніфестації — свята 1500-ліття Єфеського Собору. Відбулося воно дуже величаво, бо саме тогож дня приїхали паломники зі Львова, що їхали у Рим. Витали їх представники всіх товариств на двірці. Опісля вхід Преосв. Івана до церкви св. Варвари, витання апост. Нунція, похід в супроводі всего приявного та місцевого духовенства і „чеських орлів" в національних строях до сусідної базиліки св. Марії. Тут відбулася архієрейська Сл. Божа Преосв. Івана. Німецьку проповідь виголосив Др. проф. Вокай. — У вечір відбулися спільні сходини української кольонії в готелі „Пост", де витали путників представники українських товариств. Спільна знимка утрівалила згадку цего великого свята Українців-віденців та паломників зі Зах. України.

Відчуваємо брак власної домівки, яка булаб осередком сходин нашої кольонії. І мимоволі насувається питання, чому наше парляментарне й державне представництво у догідний час не вміло цього зробити: а нагода була не один — не два рази, особливо після роспаду Австро-Угорщини. Так тепер приходиться складати грубі оплати за винаєм та удерження приватних льокалів, а через це богато громадянства відтягається від українських товариств і пропадає у німецькому морі. Однак не падаємо духом, хоч важко на еміґрації — далеко від рідної землі — й живемо надією недалекої кращої майбутности Української Нації.

У нашій праці для добра свого народу гомонять у наших ухах слова І. Франка:

„Кожний думай, що на *Тобі* міліонів [стан стоїть,
Що за долю міліонів мусиш дати *Ти* [одвіт".

Віденець.

Що чувати в світі?

З великої хмари малий дощ. (Бій поміж Францією й Німеччиною в справі німецько-австрійської митної унії на травневому засіданні Ради Ліґи Народів.) — Перший дипльоматичний бій Німеччини й Франції в справі митної унії закінчився розіграною. Обидві сторони удають, що вона задоволені вислідом женевських рішень в цій справі. Німеччина задоволена тому, бо вона обстоювала думку, що справа митної унії не може бути розглядана під політичним кутом бачення, що це справа чисто господарська, що Німеччина має право заключати митні

Др. К. ЧЕХОВИЧ.

З наукового фронту.

(До дискусії про початки української нації).

Проблема початків української нації це проблема нашої національної традиції і від її розвязки залежить такий чи инший зміст нашої національної свідомости. Ця проблема зачіпає не лише сферу української науково-дослідчої праці, але також сферу нашої національно-політичної ідеольоґії і має першорядне значіння для нашої педаґоґіки, яка не може вдоволятися непевністю й сумнівами, а мусить мати ясний катехізм знання, щоби на його основі виховувати нові покоління нашої нації. Тим більший обовязок спадає на українських наукових дослідників, щоби вони до того українського катехізму знання приносили з ріжних ділянок своєї наукової праці лише правдиві й здорові думки, та щоби при такій проблемі як початки української нації не приймали некритично чужих та ще й ворожих для нас тенденційних теорій, лише щоби самі шукали правди.

Завзята полеміка про початки української нації, що вже від кількох місяців ведеться на сторінках нашої преси (гл. напр. Укр. Голос ч. 2. і 3.), та яка навіть в таборі наших москвофілів і серед російських еміґрантів викликала велике зацікавлення, перейшла тепер у нову фазу. Недавно появилася публікація Укр. Історично-фільольоґічного Т-ва в Празі п. н. „Откоуду єсть пошьла Руская Земля..." (1931), де зібрано усі важніші закиди проти помилкової теорії про т. зв. общеруську єдність, т. зн. проти теорії про колишню національно-культурну єдність усіх східних Словян: Українців, Білорусинів і Москалів. Оборонцем цеї теорії на полі української науки є тепер др. М. Кордуба, але і у деяких инших українських авторів можна знайти ті самі думки, звичайно зовсім некритично повторювані за тенденційною російською і русофільською наукою. Широкі круги українських читачів, що слідкують за цею дискусією, певно дивуються, що в українській науці можуть побіч себе істнувати два протилежні погляди щодо походження нашої нації і щодо найстаршої доби нашого історичного буття. Не всі мають змогу докладніше те все студіювати і тому заклопотані і безрадні чекають на авторитетну й обєктивну відповідь. Ціла дискусія дійшла вже так далеко, що тепер прийшла пора, щоби наші учені з ріжних ділянок науки забрали голос в цій справі і щоби в приступній формі поділилися своїм знанням з ширшими колами читачів.

Вже саме порівнання того, що др. Кордуба пише у своїх статтях, з матеріялом зібраним у празькій публікації, вказує нам на те, що теорія общеруської єдности не має ніякої наукової основи, та що вона виросла у сфері російських політичних тенденцій, а тепер тримається ще в науці лише завдяки інерції наукового думання. Така теорія викривлює історичну правду, а історію нашої нації змальовує цілком фальшиво як процес відірвання від общеруської цілости. Прихильники цеї теорії заперечують окремішність української нації в часах старої Київської Руси, а всю староукраїнську культуру вважають спільним майном до якого Українці мають таке саме право як і Москалі.

Таку культурно-національну єдність Українців з Москалями др. Кордуба уважає за щось таке, що наука вже доказала і у що вже не можна сумніватися. „Перечити істнуванню в давній Руси процесу обєднування всіх східних Словян в одну *культурно-національну* цілість — пише др. Кордуба — це значить оспорювати підставові висліди цілої дотеперішної історіоґрафії про княжу добу нашої минувшини". А трохи далі додає: „Саме тому політичному і *культурно-національному* обєднанню треба дякувати, що східне Словянство не роздробилося на стільки окремих народів, скільки було племен". („Діло" з 26. XII. 1930.) Коротку оцінку таких тверджень ми вже подали у статті „Початки української нації" (Укр. Голос" ч. 2. і „ЛНВ" 1931. IV.). Та тепер появилася нова стаття дра Кордуби „В обороні історичної правди" (ЛНВ" V.), де автор пробує відповісти своїм і иншим опонентам. При цьому він так безоглядно перекручує думки своїх противників, що непоінформовані читачі, до яких згадана празька публікація не дійде, не зможуть зі слів дра Кордуби пізнати дійсні погляди усіх тих учених, котрі цілу теорію общеруської єдности відкидають як помилкову і тенденційну, та котрі тим самим відкидають таку концепцію історії українського народу, яка змальовує початки нашого окремішнього життя як процес відірвання південно-західньої частини від колишньої єдности з Москалями.

Опоненти д-ра Кордуби прийшли до переконання, що не було общеруської єдности, отже не було й процесу відірвання. Київська Русь це була держава українська і культура цих часів на Україні, хоч вона й поширялася поза межі української національної території, була по суті українська. У звязь з Литвою прийшла Україна під своїм власним старим іменем Руси і тому нема ніякої наукової основи вважати її частиною, відірваною від якоїсь більшої „загальної" Руси. Термін „південно-західна Русь" на означення України науково неоправданий і містить у собі виразні сліди відомої російської національно-політичної ідеольоґії, що всевладно запанувала на полі російської та русофільської науки. Нам не дивно, коли такої термінольоґії уживають всі ті, що не вважають Українців за рівноправну націю, але дуже дивно, коли таку тенденційну, політично забарвлену і для нас шкідливу термінольоґію знаходимо і у де-

договори, з ким хоче й як хоче й що такі чисто господарські заходи в нічому не нарушують міжнародніх постанов, що їх заключила Німеччина чи Австрія. Колиж сесія Ради вирішила відослати справу митної унії до міжнароднього гаґського трибуналу, який розглядатиме справу *виключно* з правного пункту бачення, то очевидно Німеччина може мати оправдану надію, що гаґський трибунал не найде ніяких правних перешкод для заїснування митної унії. Франція знова, задоволена складеною на сесії заявою Австрії, яка приобіцяла лишити в завішенню дальший хід переговорів з Німеччиною в справі митної унії аж до часу, поки ця справа не буде полагоджена трибуналом в Газі. Отже Франція гадає, що вона виграла на часі, і що поки збереться гаґський трибунал вирішати ту справу, то за той час Франція зможе перевести в діло свої пляни й проєкти, які ослаблять силу німецько-австро-мадярської митної унії. Словом Франція гадає, що їй удасться перед гаґським рішенням окружити унію й взяти її в кліщі плянованого нею господарського бльоку.

Чи ці неоднакові надії й сподівання обидвох сторін оправдаються, покаже недалеке майбутнє. Коли ми писали в наголовку, що з великої хмари впав в Женеві малий дощ, то через це ми не хотіли сказати, що ця велика хмара розвіялася й що з неї взагалі вже більше дощу не буде. Часом і так буває, але тим разом мабуть ще не один тяжкий град з тої хмари буде вдаряти об вікна дипльоматичних засідань.

Справа митної унії це одна з тих численних справ, що їх Німеччина раз по раз видвигає й видвигати буде для того, щоби зробити вилім в сучасному укладі цих політичних відносин в Европі, що їх жерелом був версайський трактат. Німеччина пробувала вже з ріжних боків підходити під стовпи цього трактату, а тепер видко рішила, що найлегше дібратись до розсадження їх з господарського боку. Це не значить, що вона зняла свої сили й відвернула увагу від інших участків свойого фронту проти версайського трактату. Тим місцем має бути власне німецько-австро-мадярський митний союз.

О що-ж іде Німеччині?

Привернення стану зперед 1914 року, коли то Німці займали керуюче становище в Европі завдяки своїй великій господарській силі, добробутові краю, великій і могучій армії й фльоті — така є програма німецької політики й тому Німці вже кілька літ тому кинули кличі знищення за всяку ціну того всего, що може їм перешкодити до привернення давнього положення. Такою перешкодою є власне версайський трактат. На біжучий рік поставили собі Німці завдання: „Рік 1931. повинен бути роком ревізії трактатів". З цим Німці не криються й не лише у себе дома, але й скрізь поза своїм домом про це отверто голосять. Свої заходи в справі ревізій опирають Німці в своїй закордонній політиці на § 19. пакту Ліґи Народів. Цей пакт каже, що „Сесія Ради Ліґи Народів може час до часу запрошувати членів Ліґи на наради над розгляненням трактатів, що їх не дасться далі переводити в життя, як також таких міжнародніх ситуацій, втримування яких при життю моглоб загрожувати небезпекою для мира". На це Франція, яка взяла на себе ролю сторожа дуже вигідного для неї версайського та усіх інших післявоєнних трактатів заявляє, що хоча версайський трактат як діло людей не є совершенний, але що він приносить більше справедливости й для більшої скількости народів і людей ніж ці трактати в минулому, що їх диктували Німці. Така мова Франції зрозуміла є для всіх тих, що опинилися після останної війни на возі, а ті, що під возом, цеї мови ніколи не зрозуміють й будуть домагатись й боротись за це, щоби їх правда „була на верху".

Большевицькі пляни. — На відбуваючійся сесії Виконавчого Комітету III. Інтернаціоналу виголосив Мануїльський промову, в котрій дав характеристику сучасного стану в світі та начеркнув завдання комуністичних партій в поодиноких краях і державах.

Мануїльський ділить світові події останніх часів на кілька актів. Перший акт закінчився в роках 1918—20. Другий акт надходить. Ріжниця поміж першим і другим актом полягає на тому, що до другого акту комуністи є куди краще приготовані ніж до першого, і що в другому акті розпоряджає світовий пролетаріят таким жерелом енерґії й матеріяльних засобів, як С. С. С. Р. Дальша ріжниця в тому, що коли перший акт відбувся майже виключно на европейській сцені, то другий акт відбуватисьме на загально світовій. На це вказують численні революційні вулькани, що вибухають й димляться в ріжних кінцях світа (Китай, Індії, Індохіни, південно-американські республіки і т. д.) Длятого теж другий акт потрясе цілим світом далеко сильніще ніж перший.

Розглядаючи відносини в поодиноких краях і державах світа, вказав Мануїльський на ті краї, на які Комінтерн повинен присвятити найбільше уваги. Тими краями є: Еспанія, Німеччина, Польща, Китай, Індії і т. д.

В Еспанії комуністи мусять звернути головну увагу на селянство й використати його голод на землю. *В Німеччині* напняття революції не досягло найбільших розмірів. Головне завдання комуністичного табору Німеччини це боротьба з німецькою соціялдемократією. *В Польщі*, мусять комуністи розширити свої орґанізаційні підстави, а передовсім охопити своїми впливами підприємства й фабрики у Варшаві, угольному басейні Домброви й у Східній Галичині. *В Китаю* мусять комуністи замінити китайські загони червоних партизан на реґулярну армію. Зорґанізувати комуністичний уряд, який занавбися зорґанізованням і переведенням аґрарної реформи. Китайські червоні партизани повинні за всяку ціну зорґанізувати диверзійні наступи в ці провінції, що опинилися в руках ворогів комунізму. *В Індіях* мусять комуністи вирвати провід революційної боротьби з рук Ґандія й переводити боротьбу на комуністичних засадах.

З польських справ.

Клопіт з військом. Пілсудський як міністер військових справ видав розказ, що військовим неправно потрутили 15% від платні й приказав ці гроші вернути. Це викликало невдоволення „цивілів" й рада міністрів довго радила, заки цей горіх розгризла. Вкінці ухвалила, що за травень звертається військовим потручені платні, а від червня потрутять лише 5%.

яких українських авторів. — Не зважаючи на завваження празької дискусії, др. Кордуба у своїй останній статті знову говорить про „південну" і „північну" Русь, маючи на думці Українців і Москалів, і тим самим далі ширить шкідливу для нас термінольоґічну плутанину і неясність думок.

Під впливом дискусії др. Кордуба ці свої погляди про общеруську політичну, культурну і національну єдність вже трохи змінив. Всеж таки зміна поглядів не повинна би в науковій дискусії виявлятися у формі напастий на своїх опонентів. Коли др. Кордуба тепер заявляє, що він „обстоює, тільки культурну єдність та ніколи і нігде не говорить про національну" (стор. 436.), то це можемо вважати за зворот до кращого в порівнанню із його попередніми статтями. Але коли він при тій нагоді несправедливо накидається на свойого противника і закидає йому некультурні засоби полєміки (стор. 436.), то це вже щось таке, що справді „не водиться в культурнім світі". Вистарчить вказати лише на ті два речення дра Кордуби про *„культурно-національну"* єдність, зацитовані трохи вище (з „Діла" з 26. XII. м. р.), щоби побачити, що закид некультурних засобів полєміки належиться не тому, кого з таким патосом хоче др. Кордуба моралізувати.

Головна помилка дра Кордуби є в тім, що він у своїх викладах виходить від апріорного твердження про общеруську єдність, та що слова нація уживає в дуже однобічному розумінню. Він не уміє розглядати проблєми єдности української нації незалежно від державно-політичного розмежовання та незалежно від княжих межиусобиць. Задивлений на такі факти як князівська династія, церковна орґанізація, торговельні звязки й літературні впливи на території усіх східних Словян, він не бачить поза тим всім окремої української нації, хочби й роздробленої на ріжні племінні ґрупи. (А хибаж сьогодні нема у нас: Гуцулів, Бойків, Лемків, Поліщуків і т. д.?). Княжі межиусобиці це для нього доказ, що тоді української нації ще не було. Др. Кордуба, як історик, певно знає, що напр. у Чехів були також межиусобиці, але ще ні один чеський історик не зробив з цього висновку, що тоді чеської нації не було. — І назва „Русь" не доказує ніякої общеруської єдности, так що др. Кордуба даремно повторяє свої цитати з ріжних договорів, щоби доказати і без того всім знаний факт, що назва „Русь" була і поза межами української національної території. Ніхто із опонентів цього ніколи не заперечував, а коли мимо виразних протестів (напр. в „Ділі" з 14. II. або в „Укр. Голосі" з 18. I.), др. Кордуба такий зовсім неоправданий закид знову повторяє, то це вже може бути хиба лише причинком для характеристики його полємічних засобів. — Усеї ріжноманітности змісту терміну „Русь" він далі не бачить і еволюцією його значіння не цікавиться. Тому йому ані на думку не прийде, що цею назвою можна було означати не лише культурно національну єдність, але також державно-політичну приналежність, без огляду на те, чи мова іде про „міщан" чи про „область". А що носіями державно-політичної орґанізації були тоді „руські" князі, то і назва „Русь" могла з ними мандрувати і залишатися на тих місцях або зникати. Так що той „стисло означений зміст" цих термінів, що про нього згадує др. Кордуба (стор. 436.), як бачимо, і для нього самого залишився дуже слабо означений, а вже про общеруську єдність він таки нічого не доказує.

Але др. Кордуба не хоче бачити своїх власних прогріхів і вдоволяється ролею вірного оборонця готової общеруської теорії, яку чомусь назвав „історичною правдою". При тім вмовляє в нас, що йому вже вдалося обґрунтувати неґативну частину цілої проблєми, а саме, визначити добу „коли окремої української нації ще не було". Тимчасом ми того всього у його статті не бачимо і думаємо, що історичної неправди і в дальших обіцяних статтях др-ові Кордубі не вдасться оборонити. Його концепцію початків української нації ми вже давно знаємо з російських книжок, тому і те, що др. Кордуба каже про староукраїнську літературу, як про общеруське майно, для нас вже давно з тих самих джерел знане. Через окуляри ворожої для нас теорії він не бачить в давній Руси експансії української культури, лише робить з усього нашого культурного дорібку „спільне майно", до якого Українці і Москалі мають нібито однакові права. Його віра в общеруську єдність привела його також до фальшивих висновків про тодішну нашу літературну мову. Того факту, що у нас була тоді така сама літературна мова як і в Москалів, др. Кордуба уживає неначе арґументу в обороні теорії общеруської єдности. Непоінфомовані читачі подумають, що може справді в тій ділянці істнувала якась особлива українсько-московська єдність. А тимчасом дійсна історична правда була така, що ця літературна мова була староболгарська і її вживали не лише у нас і в Москалів, але також і у південних Словян (подібно як на Заході уживали тоді латини). Так що така фільольоґічна зброя нічого др-ові Кордубі не поможе.

Та коли др. Кордуба вже раз сказав, що общеруська єдність це „підставовий вислід цілої дотеперішної історіоґрафії", то тепер йому вже тяжко буде від цього відступити. Геройська поза „оборонця історичної правди" не дозволить йому бачити факти такими, якими вони є без тенденційного забарвлення. Тому і його схема історії українського народу на загал вже певно залишиться така сама, яку нам здавна накидає сусідська тенденційна наука. — Хиба що з усіх боків нашого наукового поля почнеться концентричний, витривалий наступ на ту ворожу твердиню, що її вірним оборонцем хоче бути др. Кордуба. Тоді її паперові мури дуже скоро упадуть, а оборонці самі покинуть свої позиції.

Хвиля штрайків. Тяжке господарське положення в Польщі відбивається головно на робітниках. Збідніла суспільність не може купувати, богато виробленого товару лежить по складах, нового фабрики не роблять, а через те не потрібують робітників і звільняють їх або обнижують зарібки. Своїх зарібків фабриканти ні директори зменшити не хочуть. Так недавно писали часописи, що ґенеральний директор гути „мира" в Битомі на Шлеську бере місячно лише 118 тисячів злотих платні. Звільнені робітники та їх товариші, що ще до часу лишилися, бороняться штрайком. Недавно зачався штрайк 35.000 вуглекопів у кітлині Гірнича Дуброва — Краків; польська партія соціялістична орґанізувала на день 20. травня штрайк нафтових робітників у бориславській кітлині, а в останній хвилі відкликала. В Бельську фабриканти сукон припинили роботу, щоби вимусити на робітниках згоду на зменшення заробітків. 8000 робітників опинилися без хліба й на цьому тлі прийшло до заворушень; є богато ранених. Найбільше жертв було в Явожні за Краковом. Робітники хотіли нищити копальню, а тоді поліція дала сальву; впало 6 убитих, а 12 ранених. Найспокійніший, бо безкровний перебіг мав страйк 18.000 автобусів та автодорожок проти нових податків.

Шкільний штрайк німецьких дітей на Поморю. Шкільний інспектор у Свецю наказав, щоби від 1. травня по всіх школах округи подавати евангеликам науку релігії польською мовою. Тому що більшість евангеликів Німці, яких діти училися досі німецькою мовою, зачався штрайк німецьких дітей. Німецькі часописи пригадують, що саме перед 30 роками штрайкували польські діти місточка Вжесні проти німецької науки. Рівночасно звертають увагу, що тодішний розпорядок заводив науку релігії німецькою мовою лише у найвищих клясах, де вже польські діти знали німецьку мову, а тепер робиться несподівану зміну у найнищих клясах.

Хроніка міжнародніх подій.

В суботу 23. травня закінчилася сесія Ради Ліґи Націй у Женеві. Комітет трьох, що розглядав українські зажалення у звязку з пацифікацією, оголосив комунікат, що вирішення справи відкладається до засідання Ради у вересні. Комітет сподіється що польсько-український спір буде полагоджений полюбовно між урядом і українським населенням. — Очевидно, що згаданий комунікат не змінить у нічому відношення поміж урядом і українським населенням.

*

Большевики вислали до Фінляндії гостру дипльоматичну ноту, в якій протестують проти пропаґанди, що ведеться у Фінляндії й має на меті підготовку воєнного походу для окупації Інґерляндії й Карелії.

*

В Зединених Державах Півн. Америки заноситься на ґенеральний штрайк, як протест проти наміченого обнижування заробітних платень.

*

В день виборів до парляменту в Єгипті, дійшло у більших містах до кровавих розправ. В столиці Каїро згинуло підчас вуличних боїв 30 осіб, а 167 поранено.

*

В неділю 17. V. відїхала з Москви до Варшави делеґація польських промисловців, яка перебувала в СССР. протягом 4 тижнів. Перші два тижні посвячено на всякі конференції в справі Совпольторгу. Два послідні тижні використала делеґація на подорож по Криму, Україні й Півн. Кавказі. В часі цеї подорожі оглядала ріжні фабрики, до яких большевики уважали її за відповідне завести. По дорозі задержалася в Харкові, де не обійшлося без бенкету в честь делеґації. На прощальному бенкеті в Москві делеґація щиро дякувала за ввічливість і гостинність, якими обдарували большевики членів делеґації.

*

Як доносять ґазети з Лізбони, в часі бенкету в честь президента республіки невідомий справник кинув в товпу бомбу, яка вибухаючи зранила 10 осіб.

*

Большевицький делеґат (в характері гостя) на травневу сесію Ліґи Народів — Літвінов склав офіційні візити Бріянові й польському міністрові Залескому. Бріян мав дуже ввічливо приняти Літвінова. З цього роблять женевскі кореспонденти ґазет здогад, що Франція змінить своє відношення до СССР. Кажуть далі, що внедовзі начнуться переговори Франції й СССР. в справі заключення торговельно-кредитового договору поміж Францією і СССР.

*

З Женеви доносять, що представник уряду УНР. на еміґрації, Шульгін вручив Бріянові дипльоматичну ноту, в якій уряд УНР. в імені України протестує проти допущення большевицького делеґата Літвінова до участи в працях паневропейського комітету. Нота вказує на те, що Москва являється окупаційною владою на Україні й тому Літвінов не має права говорити в імені всіх републик, що їх насильно прилучено до Московщини. Такий самий протест вніс на руки Бріяна представник грузинського еміґраційного уряду.

*

Рада міністрів еспанської республіки визначила на день 28. червня ц. р. вибори до парляменту.

*

В Австрії заноситься на урядову кризу. Причиною кризи є те, що сильна австрійська партія великонімців не погоджується на те, щоби уряд латав державний буджетовий дефіцит обкроюванням платень урядників. В справі покриття дефіциту нема теж згоди поміж членами самого уряду.

*

В німецькій воєнній пристані Кіль спущено на воду новий велитенський панцирник „Дайтшлянд", при участи президента Ґінденбурґа та уряду. Новий панцирник, якого будова викликала була свойого часу стільки гамору в Европі, є чудом новітньої техніки. В святі хрещення нового корабля взяло участь 50.000 людей, в цьому 10.000 шкільної молоді.

По всій Україні.

Півн. Західні Землі.

Хроніка. Заходом „Т-ва письменників і журналістів ім. І. Франка" відбулася у Львові 24. травня Академія для вшанування Василя Стефаника. — Дня 24. і 25. травня відбувся у Львові III. Зїзд українських природників, лікарів і інженерів. — В неділю 17. травня перевела поліція о 5. г. рано ревізію в „Академічному Домі" у Львові; не найшли нічого. — Жіночі ґімназійні курси У.П.Т. у Львові замінюються від 1. вересня 1931 на жіночу ґімназію. Тої зміни добивалася Головна Управа три роки. — У Почаєві арештували управителя книгарні Івана Романюка й перевели до вязниці у Кремянці.

Шевченкове свято в Бориславі. Чимраз частіше повторюється по наших містах та селах невідрадне явище, що комітет, що приготовляє свято, не докладає всіх старань, щоби таке свято відповідно приготовити. Все робиться наборзі, аби лише збутися. Хор співає богато пісень, дотого тяжких, а ні одної добре не вивчить. Те саме можна завважити про добір та вивчення декламацій, про промови й реферати. Ці явища — на жаль — зачасто повторюються, тому треба з ними постійно боротися. Прикладом такого несеріозного трактування концерту може послужити Борислав, де старанням культурно-освітних товариств відбувся в неділю 17. травня ц. р. святочний концерт для вшанування 70-ліття смерти Т. Шевченка. Саля кіна „Кольоссеум" виповнилася по береги публикою. На заімпровізованій сцені появився хор „Бориславського Бояна" і відспівав досить зле „Заповіт", укладу Стеценка. Відтак виголосив вступне слово п. Стефанюк. Цікаво, що в Бориславі не найшлося иншого прелеґента крім п. Стефанюка, який у своїй надто довгій промові допустився кардинальних промахів відносно історії й самого Шевченка. Де п. Стефанюк довідався, що в Росії за часів панування царя Миколи І. істнував февдальний устрій? Дальше згадував п. Стефанюк, що Шевченко не був суспільником і „не розумів" державного устрою. Цікаве! Шевченко самостійник і революціонер, що змагав до визволення України з московського ярма та створення самостійної й незалежної держави, „не розумів", чого хоче! Таке твердження є наскрізь фалшиве. Не завадилоб також п. Стефанюкові вивчити краще цитати з творів Шевченка і їх не перекручувати.

Після вступного слова співав знова хор, але всі свої точки виконав доволі лихо. Ще може найкраще випало „Сонце заходить". Видко, що диріґент вложив в цю пісню богато більше старань як у всі инші. Певного рода несподіванкою були продукції гуртка мандоліністів; цей гурток не є ще добре вишколений, але він недавно завязався. Комітет повинен був подбати про кращого декляматора, бо деклямування це є теж певного рода штука. За це інсценізація поеми „Розрита Могила" випала бездоганно. Закінчено концерт відспіванням національного гимну.

Тепер ще декілька слів до шановного комітету, що виліпив кілька днів перед концертом афіші в українській і польській мові. Сором, панове! Це здається вперше, від коли святкується память Шевченка в межах Східної Галичини, оголошено концерт польськими афішами. Чи це має бути виявом льояльности й веденням „позитивної" політики? А може думав комітет, що приєднає польську публику в місті, яке числить понад 12.000 українського населення? Це можливе тільки в Бориславі! Кожний свідомий націоналіст Українець мусить соромитися за роботу такого комітету. Шкода, що не виголошено ще якого реферату про угодовість Шевченка (очевидно в польській мові)! Як „зґода", то „зґода"!

Свято Матери в селі Галичанів, (пов. Городок). Дня 10. травня ц. р. улаштовано в селі Галичанові „Свято Матери" при великій участи громадян, а головно жіноцтва. На свято прибуло пять делеґаток від філії „Союза Українок" з Городка. Короткий, але змістовий реферат про значіння постати Матери і про ціль та вагу цього свята — виголосила пані Білякова. Дальше йшли співи жіночого хору під управою пані Демчукової та мішаного хору під управою о. Демчука. Молодь виступала у гарних народних строях. Співи переплітали деклямації місцевої молоді, а при кінці йшла діточа вистава. Загалом це свято вдалося; діти, як і присутні матері і батьки з вдоволенням розійшлись домів. Вартоби культ „Свята Матери" поширити по всіх наших селах.

Новий політичний процес у Стрию. В понеділок 18. V. розпочався перед судом присяглих у Стрию процес 8 молодих Українців (між ними трох учнів осьмої кляси стрийської ґімназії), яких прокуратор обвинувачує за злочин державної зради через приналежність до УВО. Всі обвинувачені перебувають в тюрмі від листопада 1930. Тому що на розправу не прийшов найважніший свідок прокуратори Юзеф Альбін, аґент слідчої служби (передав свідоцтво, що хорий), суд відложив розправу до вересня. Внесок оборони, щоби підсудні відповідали з вільної стопи, суд відкинув.

Голодівка політичних вязнів у Луцьку. Польські часописи принесли на днях скупі вісти про голодівку політичних вязнів у Луцьку. Тому що управа вязниці й прокураторія відкинули домагання вязнів, зачали вони 6. травня голодівку. Польські часописи пишуть, що на 230 вязнів голодувало 205. По тижневі, себто 12. травня голодувало ще 19 вязнів. Що зробили инші вязні, часописи не пишуть.

Вислід постійної праці „Сокола" в Бушковичках. Руханково-пожарниче Т-во „Сокіл" у Бушковичках (пов. Перемишль) може повеличатися гарним вислідом постійної праці своїх членів, які тепер мали нагоду виявити відвагу й самопожертвовання при кількох пожежах. Так в осени 1930. ставилося 38 членів до ратунку до сусідної Жиравиці о 1. г. в ночі й своєю помічю уратували богато інвентаря в фабриці, що горіла. Деякі „Соколи" так наражалися, що й попеклися або понищили одіж. Другий пожар спинили у фільварку Сапіги в Жиравиці, де ратували найбільше загрожені огнем місця. При остан-

ньому пожарі, що вибух у сусідних Болестрашичах 16. травня в полудне, явився „Сокіл“ в числі 52 членів за 10 хвиль на місці, щоби ратувати двох наших господарів. Тому що не було під рукою вільних коний, Соколи самі тягнули сикавку на друге село, при чому два члени: Ілько Клачинський та Олекса Савицький так вичерпалися зі сил, що зімліли; відітхнувши брали таки живу участь у ратованню. Місцевий „Сокіл“ не міг помати, бо хоча в селі є дві сикавки, то уряд громадський віддав обі Полякам, а наші не мають чим ратувати. Польська місцева пожарна сторожа з присілку Воля прибула, як вже „Соколи“ з Бушковичок майже кінчили гасити огонь; дотого взяли зі собою маленьку сикавку, якою дітям бавитися, а не огонь гасити. Небезпека була велика, бо хати близько себе, а майже всі старші були в полі; якби „Сокіл“ був кілька хвиль спізнився, булоби згоріло пів села. А так згоріла лише одна хата, а другу настілько уратовано, що господар має ще де схоронитися.

Радянська Україна.

Рільний штрайк у колективах. На Київщині заштрайкували сільські комуни й колективні господарства. „Пролетарська Правда“ доносить, що зачався цей штрайк зі села Княжич на Київщині, де заштрайкувало 1000 колективів. Далі твердить „Прол. Правда“, що штрайк зорґанізували українські „революціонери“ з метою зменшення й знищення весняних засівів.

Недуга проф. Михайла Грушевського. Професор Михайло Грушевський виїхав був недавно у наукових справах до Ленінграду й там занедужав на запалення легенів.

Під румунським постолом.

Приготовання до виборів. При попередних виборах лучилися нерумунські народи й спільно йшли до виборів. Тепер Німці перші погодились з урядом, дістали міністра для національних меншостей і йдуть до виборів з урядом проф. Йорґи. За Німцями пішла „Українська Національна Партія“, якої голова др. Вол. Залозецький, б. сенатор, заключив з урядом умову. Українці мають йти до виборів спільно з урядом, а за це дістануть два мандати до камери (сойму) й один до сенату. При угоді уряд згодився також на це, щоби одного Українця приняти до комісії, що виготовляє статут для національних меншостей. Черновецький „Час“ підкреслює принціпіяльне значіння цего пакту, що тут уряд перший раз признав український нарід як національну меншість у Румунії. Як наш нарід вийде на цьому пакті, покаже будучність, але вже нині треба завважати, що число признаних мандатів не відповідає числові нашого населення, бо ці, що умовлялися, цілком забули, що Українці живуть і на Бесарабії, а не лише на Буковині. Цілий пакт надто нагадує політику Василька з передвоєнних часів: високе правительство подбає про нас.

Поза межами України.

Українська вистава у Білгороді. Дня 9. травня улаштувало „Українське драматичне Тво“ в Білгороді виставу оперетки „Запорожець за Дунаєм“. Є це вже другий виступ Українців у Білгороді, бо 15. березня улаштувала була білгородська „Просвіта“ святочну Академію в честь Тараса Шевченка. Коли зважимо, як неприхильно ставився офіціяльний Білгород до наших національних стремлінь, треба повитати працю наших еміґрантів як початок протиділання ворожій нам аґітації.

Шевченківське свято в Кракові. Заходом українського студентства та кольонії в Кракові відбувся величавий концерт в честь Шевченка; промову виголосив проф. Богдан Лепкий.

КРЕМИ Й МИЛА проти веснівок, скірних виприсків і прищів, відсвіжуючі церу — у великому виборі поручає: АПТИКА ПІД „ЗВІЗДОЮ“ в Перемишлі, вул. Францішканська ч. 24. біля міської вежі, — при Аптиці ДРОҐЕРІЯ.

ВСЯЧИНА.

Дика бійка під Варшавою. В неділю 17. травня прийшла до села Вілянова (під Варшавою) прогулька чотирох старших кляс ґімназійних одної ґімназії у Варшаві. Учні були з двома учителями; втомлені посідали на поляні у вілянівському лісі. Кількох учнів хотіло напитися води й пішли до парку. За хвилю вже втікали до товаришів, що ждали на поляні, а за ними бігла гурма людей з колами. Нападаючі селяне потовкли учнів колами й обкидали камінням. Учителі й учні втекли, а селяне проводили їх камінням аж до Чернякова. Одного потурбованого учня віддали до лічниці. Така подія у селі, віддаленім кілька кільометрів від Варшави, свідчить дуже некорисно про культурний стан польського села. Як така війна між польськими селянами й польськими учнями сталася під столицею, то щож діялобися у якійсь далекій закутині? А рівночасно сміють говорити й писати про „дикі, темні „kresy“.

Вояк жив 13 літ із кулею в серці. Недавно помер в Анґлії вояк Олівер Валь, що 13 літ носив кульку в серці. Його ранили на війні в саме серце й лікарі були певні, що він мусить вмерти. Але на диво ранене серце зрослося й цей вояк ходив ще 13 літ по світі, аж тепер помер наглою смертю.

Ожив по „смерти“. У німецькому місті Нойкельн помер у лічниці на запалення легенів 35 літний Вальтер Генчель. Тому що два лікарі ствердили смерть, то небіщика винесли до трупарні. Родичі прийшли помолитися й плакали коло домовини. Нараз побачили, що небіщик отворив очі й рушив руками. Перелякані родичі втікли, а „небіщиком“ заопікувалися лікарі, які щойно тепер побачили, що він не вмер, лише заспав. Недавно писали часописи про другий випадок такого летарґу також у Німеччині, де мала дитинка, яку мали ховати, збудилася й за кілька годин бавилася на улиці з другими дітьми.

Зпід шибениці на волю. Чешку Земанову з Кутна засудив суд на кару смерти за вбивство свекра. Заки президент вирішив справу, чи помилувати Земанову чи ні, виявилося, що вона невинна, бо єї свекра вбили розбійники. І так Земанова замість на шибеницю пішла на волю.

Комусь удасться, а комусь ні. Німецька летунка Льоля Шретер виконала недалеко Липська необияку штуку, бо зіскочила з літака при помочи охоронного легкопаду з висоти 4 400 метрів на землю й осягнула цим найбільший рекорд. Майже рівночасно прібувала такої штуки в Єперней (у Франції) молоденька, бо лише 17-літна летунка. Вона зіскочила з висоти лише 500 метрів, але охоронний апарат не дописав і смілива дівчина убилася впавши на землю.

Львиця їде літаком на виставу. В парижі відкрили кольоніяльну виставу; хочуть показати життя кольоній таким, яким воно в дійсности. На виставу везе летун Ґулеш львицю з Африки літаком. По дорозі мусів часто висідати на землю за водою, бо львиця, незвична до такої їзди хотіла дуже пити.

Два лікарі з Кракова у пастці бандитів. Жив собі у Бересті стрижій Славінскі, що останіми часами терпів велику нужду. Син був у 4-тій ґімназ., але батько не мав грошей на оплату. Щоби якось ратуватися, уложив довший плян і поїхав з синком та ще якимсь спільником до Кракова, щоби там свій плян виконати. Винаймив мешкання ніби на дентистичне заведення й візвав туди лікаря Келера ніби до своєї жінки. Як лікар прийшов, звязали його й домагалися від него грошей. А що лікар не мав таких грошей, примусили його погрозами візвати собі до помочі другого лікаря, проф. Ґляцля. Коли проф. Ґляцель приїхав, звязали його та жадали 4 000 долярів. Професор немав таких грошей і написав під загрозою до жінки, щоби вона забрала з банку 4.000 долярів і привезла. Жінка привезла гроші, де спільники звязали єї, як і обох лікарів, гроші забрали, хату замкнули й сказали увязненим, де віддадуть ключі. В міжчасі лікарі вспіли розвязати руки та кликали серед вікно помочі, подаючи, куди поїхали грабіжники. Прохожі візвали поліцію, яка пішла до того дому, де застала Славінского. Він ратуючи себе скочив з поверха, але потовкся, а тоді стрілив до себе шість разів. Славінского забрали до шпиталя; він жиє. За кілька днів арештували синка, що втік був до Берестя. Другого спільника ще не найшли. Усі гроші найшли при Славінскім.

Ціни збіжжа й рільних продуктів

в дня 26. травня.

Пшениця двірська	30·—	30·50	зл.
„ селянська	28·—	28·50	„
Жито двірське	27·50	27·75	„
„ селянське	26·50	26·75	„
Ячмінь броварний	25·—	25·50	„
„ млинарський	23·75	24·25	„
Логаза	40·—	42·—	„
Овес	29·50	30·—	„
Овес на сівбу	27·50	28·50	„
Кукурудза румунська	25·—	26·—	„
Гречка	39·—	40·—	„
Гречана каша	73·75	75·75	„
Фасоля біла	31·—	33·—	„
„ краса	30·—	31·—	„
Горох полевий	32·—	33·—	„
„ пів Вікторія	33·—	34·—	„
Вика чорна	33·—	34·—	„
„ сіра	31·—	32·—	„
Біб	23·—	24·—	„
Лен	45·—	46·—	„
Любін синий	22·—	24·—	„
Мак синий	100·—	110·—	„
Сіно солодке	15·—	16·—	„
Солома прасована	5·50	6·—	„
Макухи	32·—	33·—	„
Конічина	250·—	260·—	„

Курс грошей.

Доляр амер. 8·91 зл., Німецька марка 2·12·— зл., Франц. франк 0·35 зл., Бельґійський франк 1·24 зл., Австр. шілінґ 1·25 зл., Чеська корона 0·26 зл., Золотий рубель 4·75.

КІНОТЕАТР „СВІТ“
В „НАРОДНЬОМУ ДОМІ“. вул. Костюшка 5.
Від 26. V. Репортерка з вечірної ґазети. В гол. ролі Бебе Даніель.
Від 28. V. Без серця — без душі, життєва драма. — В гол. ролі Генні Портен.

НАДІСЛАНЕ.

(За цю рубрику редакція не відповідає).

АДВОКАТ
Др. МИКОЛА РИБАК
Веде канцелярію в Перемишлі
ПРИ ВУЛ. ПІЛСУДСКОГО Ч. 1/1.
в льокалі канцелярії бл. п. Дра Т. Кормоша. Заступає в усіх справах цивільних і карних.

Адвокат і оборонець у карних справах
Др. Роман Секела
веде канцелярію
в Перемишлі при вул. Фредра 6.
побіч Ринку. Ч. телеф. 149.

Др. ЕВГЕН ДУРДЕЛЛО
бувш. лікар заграничних клінік, сцеціяліст скірних, венеричних і сексуальних недуг (полова неміч) та лікарської косметики
ординує в скірних недугах і т. д. від год. 8½ — 10, 14—16, в косметиці від 10—11 і 17—18, в неділі і свята від 10—11. Гірське сонце. — Вапофор. — Діятермія. Криотерапія — Сепараткові ждальні.
ЛЬВІВ — ВУЛ. СИКСТУСЬКА ч. 22, III. п. (біля Нар. Гостинниці).
Вінда до вжитку. Телефон 38—90

!! ОКАЗІЙНІ ТОВАРИ !!
В БІЖУЧОМУ ТИЖНІ:

Мужеські сорочки спортові з краваткою	7.80	**Пульовери без рукавів** FILD'EKOS з шовком	5.90
Сорочки зефірові з 2 ковнірцями	7.80	**Пульовері вовняні** з шовком теннісівки	9.80
Мужеські шкарпитки правдиві нитяні	0.95	**Шовкові блюзки** з ковніром найновіші краски	9.80
Мужеські шкарпитки у взірці, FILD'ECOS з шовком	1.70	**Реформи** оригінальні „MACCO" дуже тревалі	1.95
Діточі шкарпитки FILD'ECOS ч. 2.	0.65	**Комбінації** шовкові-гальковi довгі	4·80
Краватки шовкові-оказійно	1.50	**Рукавички** імітація данських зі шгильпами	2.20
Краватки наймодніші	2.50	**Шкарпитки** білі тенісові нитяні	0.95
Берети шовкові й вовняні	1.95	**Торбинки** правдиві шкіряні з автоматичним замком	7.80

За куплені товарі на 20 зол. можна одержати 5% рабату в товарах.

РУБІН НАХТ

Телефон ч. 274. **ПЕРЕМИШЛЬ, КАЗИМИРІВСЬКА ч. 12.** **Рік залож. 1863.**

При закупні прошу покликуватись на цей анонс.

Др. РОМАН НЕСТОРОВИЧ
ординує у внутрішніх і жіночих недугах
в Перемишлі — вул. Францішканська 37 II.
(площа на Брамі).
КВАРЦЕВА ЛЯМПА. ХЕМІЧНІ АНАЛІЗИ.
Просвітлювання Рентґеном.

ПАННА ІНТЕЛІҐЕНТНА пошукує заняття кухарки — господині. Ласкаві зголошення до Адм. „Україн. Голосу" для „Сироти".

ПОЗІР, ШУКАЮЧІ ЗАНЯТТЯ!

Т-во вз. обезп. на життя і ренти „КАРПАТІЯ", прийме **внаслідок реорґанізації і значного поширення діяльности сталих заступників** на повіти: Яворів, Любачів, Ярослав, Мостиска, Ст. Самбір, Ліско, Сянік, Добромиль, Городок.

Сезонових заступників на літні 3—4 тижневі екскурзії в гірські околиці і двох орґан. урядовців.

Зголошення інтеліґ. і метких панів тільки через Інспекторат Т-ва „КАРПАТІЯ", Перемишль, пл. Конституції 5.

ПОДЯКА.

Вп. П. Д-рові Т. Ваньові складаю отсим щиро сердечну дяку за безінтересовну й успішну оборону перед трибуналом Окр. Суду в Золочеві дня 19. V. 1931., як рівнож за всі попередні оборони.

Золочів, в травні 1931.

Б. ГОШОВСЬКИЙ.

ВИЙШЛА З ДРУКУ НОВА
ІСТОРІЯ БІБЛІЙНА
Старого і нового завіту, апр. гр. кат. Орд. з численними ілюстраціями і великими кольоровими образами, формат 24 x 34 cm, в гарній оправі,
ціна 28 зол. — почта 2.85 зол.
Замовляти:
у Вид. „Чечва", Rożniatów-Stanisławów.

Вступні іспити в держ. жіночій учительській Семінарії II. в Перемишлі (з українською і польськ. м. навчання) на I. курс відбудуться 22. червня ц. р.

До подання треба залучити:

1) Власноручно написаний перебіг життя,
2) Метрику уродження,
3) Шкільне свідоцтво, (з I. півр. 7. кляси, а з II. півр. в день іспиту),
4) Свідоцтво моральности, як що кандидатка вже не ходить до школи,
5) Свідоцтво другого щіплення віспи.

Вимаганий вік: 14—17 літ. Старші як 17 літ можуть старатися о приняття через Кураторію у Львові.

Вступні іспити до вищих кляс відбудуться 17 червня ц. р. — До прохання треба долучити крім вище наведених залучників — послідне шкільне свідоцтво. Речинець вношення прохань минає 31. травня ц. р.

ВИДІЛ ФІЛІЇ „УЧИТ. ГРОМ."
в Перемишлі.

Від Видавництва: „Вертеп" у Самборі.

У вересні й жовтні 1930 р. Адміністрація В-цтва „Вертеп" у Самборі вислала всім Філіям „Просвіти", Читальням, Кружкам Рідної Школи, Кооперативам, Вп. Учителям, і иншим установам в краю лялькарський часопис „Вертеп". Зогляду на те, що влада припинила дальше видавання „Вертепу", а всі вище названі до нині не заплатили цеї мінімальної заплати за часопис, бо всего зл. 1·40, Адміністрація потерпіла великі втрати й залягає з довгом за друк, кліші і папір. Просимо цею дорогою всіх, що дістали часописи, чимскорше вирівняти залеглі рахунки.

Гроші просимо слати до Центробанку у Львові, Ринок 10, на рахунок біж. „Вертепу" ч. вкл. кн. 8171.

АДМІНІСТРАЦІЯ.

ОЖЕНЮСЬ З УКРАЇНКОЮ, панною або вдовою від літ 35—40, солідною, милою, не нинішних поглядів. Я Українець — учитель в Польщі літ 44 з браку знайомства шукаю цею дорогою доброї душі і серця.

Зголошення зі світлиною, за зворот якої і дискрецію ручу словом чести, слати до адміністрації: „УКРАЇНСЬКОГО ГОЛОСУ" під „Учитель".

Найдешевше жерело закупу
БЛАВАТНИХ ТОВАРІВ
„МАНУФАКТУРА"
ПЕРЕМИШЛЬ — РИНОК ч. 2.

Уживайте
ЕЛЕҐАНТ
бо це найліпша паста до обуви і своя ЛЬВІВ, Кордецького 51.

Купуючи паперці до курення
„КАЛИНА"
з одинокої української кооперативної фабрики „Будучність" у Тернополі,
причиняєтеся до розросту рідного промислу і даєте заробіток українському робітництву. —

Тарифа оголошень: За текстом за I вірш міліметровий одношпальтовий (сторона має 3 шпальт анонсових) 0·50 зол., для дрібних промисловців укр. інстит. 0·30 зол. Дрібні оголош. по 0·25 зол. за слово, найменше дрібне оголош. 2·— зол., для шукаючих праці подані безпосередньо до адміністр. по 0·15 зол. Оголошення в тексті 1·— зл. (за 1 мм.), на першій сторінці 1·50 зл. (за 1 мм.)

За редакцію відповідає: Володимир Зиблікевич. Редаґує: Володимир Зубрицький. З друкарні Кнолєра й Сина в Перемишлі.